

MODERN ZAMANLARDA KLASİK BİR SES: AHMET FARAZ

Arzu SÜREN*

Özet: Ahmet Faraz Urdu dilinin son yüzyılda yetiştirdiği en önemli şairlerden biridir. Asıl adı Seyit Ahmet Şah'tır ve şiirlerinde Faraz mahlasını kullanır. Ülkesi Pakistan'ın yaşamış olduğu çeşitli siyasi istikrarsızlıklar onun şiirine yansımış, gazel türünü kullanarak Urduca protest şiire ilk ve en güzel örneklerini vermiştir.

Anahtar kelimeler: Ahmet Faraz, Urdu gazel, Urduca Protest Şiir.

A CLASSICAL VOICE IN MODERN TIMES: AHMAD FARAZ

Abstract: Ahmed Faraz is considered one of the greatest modern Urdu poets of the last century. Faraz is his pseudonym 'takhallus', whereas his real name is Syed Ahmad Shah. Ahmed Faraz, who has been compared with Faiz Ahmed Faiz, holds a unique position as one of the best poets of current times, with a fine but simple style of writing. Even common people can easily understand. He brought ghazal type from past to future. In a country which is governed by dictatorship he gave voices to the words and screamed out with his own poems.

Keys words: Ahmad Faraz, Urdu Ghazal, Urdu Protest Poem

* Araş. Gör., İstanbul Üniversitesi., Edebiyat Fakültesi, Urdu Dili ve Edebiyatı
arzu.suren@gmail.com

Modern Urdu şiirinin en büyük şairlerinden kabul edilen Ahmet Faraz 12 Ocak 1931 tarihinde Pakistan'ın Novşehra kentinde dünyaya geldi. Pakistan'ın Kuzeybatı eyaletinde küçük bir şehir olan Kohat'ın meşhur âlimlerinden Hacı Bahadır Ali Abdullah Şah'ın torunlarından. Etnik olarak Hindko diline mensup Faraz'ın asıl adı Seyit Ahmet Şah'tır. Şiirlerinde "Faraz" mahlasını kullanır.

Peşaver'in ünlü okulu Edward Collega'de ve Peşaver Üniversitesi'nde Urduca ve Farsça alanlarında eğitim alan Faraz, bu alanlarda yüksek linsans yaptı. Pakistan Radyosunun önce Peşaver ve sonrasında Karaçi merkezlerinde metin yazarlığı ve 1961 yılından itibaren 10 yıl süre ile Peşaver Üniversitesi'nde Urduca öğretim üyeliği görevlerinde bulundu.

1971 yılında Enformasyon Bakanlığına bağlı bir idare olan *Pakistan* Ulusal Merkezinde yayın editörlüğü yaptı. 1976 yılında Pakistan Edebiyat Akademisinin kurucu müdürlüğünü yaptıktan sonra, 1989 yılında aynı kurumun genel başkanlığına getirildi. 1991-1993 yılları arasında Islamabad'da bulunan Lok Virsa - Milli Halk ve Geleneksel Miras Enstitüsünde, 1994 yılında Milli Kitap Vakfında çeşitli görevlerde bulundu. 1977 yılında mevcut hükümeti askeri darbe ile devirerek devlet başkanı olan General Ziyaül Hak'ın yönetimine karşı aleyhinde şiirler yazdığı gerekçesiyle cezalandırılarak bir süre Kanada, İngiltere ve İsviçre'de sürgün olmak durumunda kaldı. Faraz birçok ulusal ve uluslararası ödüle layık görülmüş, 2004 yılında Pakistan Hükümeti tarafından ülkenin en edebiyat ödülü olan "Hilal-i İmtiyaz" kendisine verildiyse de 2006 yılında siyasi nedenlerden dolayı ödülü iade etmiştir.

3 çocuk babası olan Faraz 25 Ağustos 2008 tarihinde 77 yaşında iken Islamabad'da vefat etti.

Edebi Kişiliği

Faraz romantik bir şairdir. Klasik Farsça ve Urduca bilgisiyle, 18. yy'ın her türde şiir yazmasına rağmen özellikle gazelleriyle ün yapan şairlerinden *Mir Taki Mir* (1723-1810)'in lirizmini ve Urdu edebiyatının 19. yy. da yetiştirdiği en büyük şair olan *Mirza Esedullah Han Galib*'in (1797-1869) felsefe ve derinliğini alarak şiirlerinde birleştirmiştir.

Faraz şiir serüveninin başlangıcını şu şekilde ifade etmektedir:¹ " Babam şairdi, Urduca ve Farsça şiirler yazardı. Farsça olarak yazdığı şiirleri *Furuğ-ı Cavidan (Ebedi Doğuş)*

1 Mahboob Zafar, *Pakistan Adab key Me'mar- Ahmad Faraz: Şahsiyat aur Fan*, Akademi-e Adbiyat-e Pakistan, Islamabad 2006, 11-12

adıyla kitaplaştırılmıştır. Ancak benim şiire olan ilgim babamdan dolayı değil de bir sınıf arkadaşımın beni “beyit bâzî” oynamaya davet etmesiyle başlamıştır. Yaz tatilinde ikimiz birlikte ders çalışırdık. Birgün bana beyit bâzî oynamayı bilip bilmediğimi sordu. Ben de onun ne olduğunu sorunca, ben bir beyit okuyacağım ardından beyitin son harfi ile sen bir şiir okuyacaksın, ben senin beyitin hangi harf ile bittiyse onunla başlayan bir beyit okuyacağım ve gidebildiği noktaya kadar da bu şekilde devam edecek şekilde açıkladı. Ben bundan sonra şiirler ezberlemeye başladım, ancak benim şiirlerim hep arkadaşımınkilerin yanında sayıca yetersiz kalıyordu. Ben de şiirleri kendim yazmaya başladım. Bir gün annem abim ve benim için giyecek bir şeyler almıştı. Abim için aldığı kıyafeti beğenememe rağmen, benim için aldığı keşmiri şal şu an bile hala büyük bir şevkle kullanmama karşın, o gün battaniye gibi olduğunu düşünüp hiç beğenmemiştim ve bu düşüncemi de bir beyit olarak kağıda yazıp babamın yastığının altına koymuştum:

Ucuzluktan herkes için kıyafet almışken
Benim için hapishaneden esaret battaniyesi getirmiş

Teknik açıdan bu şiirin bir önemi olmadığını söyleyen Faraz, muhalif duygularını tekdüze olmayan protest bir üslupla aktardığı bu beyitin kendisinden sonra gelen protest şairlere de temel teşkil ettiğini belirtmektedir. Faraz yastığı altında bu beyiti gören babasının okuduğunda son derece mutlu olduğunu ve alışverişe giderek kendisi için çeşit çeşit kıyafetler aldığını da ifade etmektedir.²

Modern Urdu şiirinin son yüzyılda yetiştirdiği en büyük isimlerden Feyz Ahmet Feyz (1911-1984) den sonra romantizmle ideolojisini ustaca harmanlayarak şiirde yeni kavramlar oluşturup, bu realizme dönüştürebilmiş en büyük şair Ahmet Faraz’dır. Şiirlerinde öyle geniş imgeler kullanır ki bunlar güzelliği, arzuyu, tutkuyu yansıttığı gibi aynı zamanda beslediği ideolojiyi de yansıtır.

“1977 darbesinin ardından azledilen başbakanın 1979 yılında idam edilmesi özellikle edebiyatçılar arasında infiale sebep oldu. Bu dönemde yazılan gazel incelendiğinde yüzyıllardır süregelen gazele özgü terminolojinin değiştiği görülür; artık gazeldeki sevgili yeni bir boyut kazanmış ve *rakip* için baskıcı; *katilgah* da idam sehпасı anlamında kullanılır olmuştur”³. İşte bu tarihlerde bir şiir meclisinde okuduğu okuduğu ve yönetimi

2 A. g. e., s. 13.

3 Doç. Dr. Celal Soydan Urdu Dilinde Protest Edebiyat» Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl: VI,

eleştirdiği *Khuda ki Basti (Tanrı'nın Köyü)* adlı şiirle hapse atılan Faraz, takipçisi olduğu Feyz Ahmet Feyz gibi en iyi şiirlerinin bir kısmını tutuklu bulunduğu bu tarihlerde yazdı. Bu yıllarda yazdığı *Muhasara* adlı şiiri protest gazellerinin en meşhurdur.

Ahmet Faraz'ın gazellerinde hayatın tüm yönleri mevcuttur. Şiirlerinde güzellik, büyüler gibi yer yer görülür. Kendisi bir şair olarak bir büyücü edasıyla çok dikkatlidir. Kelimeleri tam yerinde yakalar, kelimelerin musikisine önem verir. Gazellerinde istiare sanatını tam anlamıyla kullanmıştır. Şiire sadelik ve doğaçlama getirmiştir. Kelimelerin üzerinde fazlaca durmadan içinden geldiği gibi söyler. Faraz'ın şiirlerinde şiirin bütün renkleri ve ilgi çekiciliğinin yanı sıra estetik ön planda gelir. Güzelliği yanı sıra kimi zaman adeta bir büyücü edasıyla kelimelere hayat verir.

Aşağıdaki gazelde de kelimelerin sadeliği dikkat çekicidir:

Birini özleyip de öyle ağlama, olan oldu
Gönlünü harap ettin, şimdi de gözlerinden olma, olan oldu.

Kimse ona bu harap halimizden söz etmesin,
Aman, o da üzülün, ne yapalım olan oldu.

Ayrılık zamanlarından ne diye sorarsın?
Geçecek olan geçti, olan oldu.

Aşklarda mahvolmak da tuhaf değildir,
O halde beni görüp de şaşırma, olan oldu.

Gönül binlerce başka acılar da büyüttü
Ne yapalım bu da aşkın acısıdır, olan oldu.

Biz de vefalı değildik,
Sırf ondan şikayet niye, olan oldu.

Faraz, mutlu ol, hikmet metağı daim olsun
Boşver , aşk oyununda olan oldu⁴.

Sayı: 21, bahar 2006, s. 155.

4 Ahmed Faraz, *Şehr-i Suhan Arasta He (Kulliyat), Ghazal Bahana Karoon*, Dost Publications, Islamabad 2004, s.1631-1632.

Şiirlerini derlediği 13 kitabı ve bu 13 kitabının toplandığı 1 külliyatı bulunmaktadır.

Tenhâ Tenhâ (Yapayalnız): 1958 yılında yayınladı. Daha ilk kitabıyla birçok şairin ömrünün sonuna kadar erişemeyeceği yere ulaştı. 88 şiir bulunmaktadır.

Derd-i Âşûb (Perişanlığın Acısı) : 1966 yılında yayımlandı. Siyasi çalkantıların yoğun olduğu bu dönem Faraz'ın şiirlerinde akis bulmuştur.

Nâyaft (Nadir): 26 şiir 26 gazel bulunmaktadır.

Canan Canan (Canan Canan): Gazellerinin doruğa ulaştığı kitabıdır.

Şeb-i Hun (Baskın): gazelde doruğa ulaşmış olmasına rağmen bu kitabında sadece 1 gazele yer vermiştir.

Meyri Hab Reyze Reyze (Paramparça Rüyalarm): Ahmet Faraz'ın Pakistan Radyosunda çalışırken yazdığı 4 manzum dramadan oluşmaktadır.

Be Avaz Gali Kuça Me (İssız Sokaklarda) : Meşhur gazeli Muhasara'nın da yer aldığı bu kitapta 24 şiir ve 28 gazel bulunmaktadır.

Nabina Şahr Me Aina (Kör Şehirde Ayna): 45 gazel, bir naat ve gençlik şiirleri mevcuttur.

Pas Andaz Movsum (Faydalı Hava): 49 gazel ve 14 şiirden oluşmaktadır.

Sab Avazin Meyri He (Bütün Sesler Benimdir): Güney Afrikalı şairlerin şiirlerinden oluşan 36 tercüme içerir. Afrikalı sürgün şairlerle aynı süreçten geçiyor olması, bu Afrikalı şairlerin de kendi ülkelerinden uzakta kalemleleriyle inkılap mücadelesine katılıyor olması ilk etapta ortak unsurdur. Ancak bunun yanı sıra tarihe bakıldığında azınlıkta olan beyaz ırkın hukuk kurallarını ihlal ederek siyah ırk üzerinde yaptığı zulmün aynısı Pakistanda da diktatörlükle ordu tarafından kendi halkı üzerine yapılmaktadır. Afrikada istenen hürriyet, Pakistanda istenen ise cumhuriyettir. İşte bu benzerlikler Faraz'da Afrikalı şairlerin şiirlerini Urducaya tercüme etme gereksinimini uyandırmıştır.

Hab-ı Gul Perişan He (Gülün Rüyası Dağınaktır): Bu kitapta 40 gazel, 12 şiir ve Ahmed Nedim Kasımî'nin bir makalesi bulunmaktadır.

Budlak (Budlak): Manzum dramadır.

Gazal Bahana Karun (Gazeli Vesile Kılayım): 73 şiir bulunmaktadır.

Şahr-e Suhan Arasta Hai (Söz Şehri Süslüdür)- Kulliyat: Şiirlerini derlediği 13 kitapta oluşmaktadır. 2004 yılında Pakistan Edebiyat Akademisi tarafından yayımlanmıştır.

Faraz'ın Direniş Şairliği

1947 yılında Hindistan'dan ayrılarak müstakil bir ülke olarak kurulan Pakistan'da siyasi istikrarsızlık bugün hala mevcuttur. Ülke içinde yaşanan etnik kavgalar, Keşmir sorunu nedeniyle Hindistan ile yapılan savaşlar, sahip olduğu stratejik konum ve nükleer silahlar Pakistanı dünya basımına sıkça taşıyan unsurlardır. Pakistan'ın siyasi istikrarsızlık nedenlerinden birini de sıkça yaşadığı askeri darbeler oluşturmaktadır.

77 yıllık yaşamında çeşitli süreçlerle Muhammed Eyüp Han, Yahya Han ve Ziya ül Hak gibi askeri darbe ile devlet başkanı olmayı elde eden generallerin yönettiği bir ülkede, bizzat gören ve yaşayan biri olarak, Ahmet Faraz bu diktatörlüğe şiirleriyle ses vermiş, zulme karşı açıkca sesini yükseltmiştir. Daha önceleri şairler tepkilerini *gülşen*, *gül*, *bülbül* gibi çeşitli mazmunlarla ifade ederken Faraz doğru bildiğini direkt ifade etmiştir.

Hangi çırağlar duvarda kaldı, hangi çırağlar yolda
Havanın şehrin tüm çırağlardan haberi vardı⁵.

Herkes canını severdi, herkesin dudakları lal olmuştu
Zulmün karşısında tek susmayan Faraz'dı!⁶

Doğru bildiğini diyar diyar söylediyse söyledi
Boşver, ne yapalım uğurda kanımız dökülürse dökülsün!⁷

Bütün şehir donarak kar elbiselerine bürünmüşken
Bu mevsimde insanlar mıydı ateşten gömlek giyen yoksa ben mi?

Dostlar kendi yangınlarının derdindeyken
Kasırgalar önünde kimse var mı yoksa tek ben miyim?⁸

Muhasara isimli meşhur gazeliyle mevcut siyasi düzene kelamıyla direnç göstermiştir:

5 Ahmad Faraz, Külliyyat "Pas Andaz Movsum", s. 1122.

6 Ahmad Faraz, Külliyyat «Canan canan», s. 478.

7 Ahmad Faraz, Külliyyat «Pas Andaz Movsum», s. 1168.

8 Ahmad Faraz, Külliyyat «Pas Andaz Movsum», s. 1164.

MUHASARA⁹

Düşmanım bana haber gönderdi;
Diyor ki; ordum etrafını çoktan çevirdi
Şehrinin surlarındaki her burçta, her kulede
Elinde yay askerlerim dimdik dikildi

Sarsıntısıyla toprağın tenindeki yanardağı uyandıran
O yıldırım dalgası söndürüldü
Mahallemin içinden akıp geçen
Irmağın suyuna barut saçıldı

Küstahlık edenler hep paramparça
Başkaldırının yeri darağacı oldu

Tüm sufi, sâlik, şeyh ve imamlar
İhsan umuduyla şahların meclisine doluştu
Önde gelen hâkimler makam hırsıyla
Tecrübeli dilenciler gibi köşeyi kaptı

Sen edebiyatçıların boş hayallerini övüyordun
Bak o sanat göğünün yıldızlarına
Sarayımdaki bir görevlinin işaretiyle
Söz dilencilerinin koşuşturması işte ortada

Vefakâr kalenderlerin karakterine bir bak
Yanında kim kaldı etrafına bir bak

Canını kurtarmak istiyorsan bir şartım var;
Bırak git kağıdını kalemin katliam meydanında
Yoksa komutanlarımın şimdiki hedefi sen olacaksın
Bir sen kaldın geriye, bırak cesaretini yol ortasında

9. Gönülden Dile, Ümraniye Belediyesi Uluslararası Şiir Şöleni Kitabı, Hazırlayan Prof. Dr. Halil Toker, Ümraniye Belediyesi Kültür Yayınları -15, Kasım 2007 İstanbul, s. 64-66.

Bu şartlarla dolu belgeyi görünce elçiye
Dedim ki, tarihin ne öğrettiğinden habersiz o,
Gece güneşi şehit ettiği zaman
Gündüz yeni bir güneş yapıp getirir

İşte benim cevabım bu düşmanıma;
Ne ihsan beklerim ben ne korkarım işkenceden
Kılıcının hamlesiyle çok mağrur ama
Habersiz kalemin görkeminden

Kalemim kendi şehrini çevirip de
Gururlanan muhafız gibi değersiz değil
Kalemim kasidelerle zorbaları yücelterek
Ululayan bir soysuzun boş kâsesi hiç değil

Kalemim kendi çatısında delik açan
Bir haydudun heveskâr eli değil
Kalemim kandili bile bulunmayan fakirin evine
Geceleyin kementle çıkan hırsızın dostu değil

Kalemim her gün ettiği kulluğun hesabını tutan
O tebliğcinin çektiği tespih değil
Kalemim yüzünü iki peçeyle saklayan
Hâkimin terazisi ise asla değil

Kalemim halkımın emaneti bana
Vidanın adaleti benim kalemim
Bu yüzden ne yazdıysam içten gelerek yazdım
Bu yüzden yay ipi esnekliğine sahip dilim kılıç gibi

Ben kesilip yıkılısam da sağlam kalsam da eminim ki;
Bu zulüm kalesini yıkacak biri bir gün
Tüm ömürlerini zulme katlanarak geçirenlere yemin olsun ki

Boşuna kat etmeyecek kalemim seferini!

Aşkın mizacı yılgınlığı kabullenmedi
Senin gördüğün servinin boyu değil, sadece gölgesi

Gazelde darbeci yönetime asla boyun eğmeyeceğini, din adamı, hakim ve önde gelen kişilerin makam mevki hırsıyla yönetimin yanında yer alırken kendisinin ne işkenceden korktuğunu ne bir ihsan talep ettiğini söylerken adeta kalemin kılıçtan daha keskin olduğunun altını çizer.

“Kalemim halkımın emaneti bana” dizeleriyle kendine bir misyon yükler, halkın sesidir o.

“Ben kesilip yıkılsam da sağlam kalsam da eminim ki bu zulüm kalesini yıkacak biri bir gün” dizlerinde ise gelecekte umutlu olduğunu gösterir.

Faraz’ın bu gazelinin Pakistan toplumu için güncelliğini korumasının nedenlerinden biri de hiç şüphesiz ülkenin siyasi ve ekonomik yönde süregelen istikrarsızlığıdır.

ŞİİRLERİNDEN ÖRNEKLER:

Dönüş¹⁰

Dedi ki
Dinle!
Sözünü tutmak hatrına geleceksen gelme
Sözünü tutanların çoğu
Mecburiyet yada ayrılık yorgunluğuyla geri dönerler
Sen git!
Daldığın gözlerde
Girdiğin gönüllerde
Susuzluğunu gider
Ben hiçbirşey demeyeceğim.
Ama sevgim
Ve arzumun şulesi
Coşup kabarıp

10 Ahmad Faraz, Külliyyat «Nabina Şehr Me Aina», s. 976.

Gönlümü ağlattığında
İşte o vakit
Geri dön!

Ahmet Faraz'ın en beğenilen gazeli ise *Gülün Rüyası Dağmaktır* kitabında yer alan *Duyduk ki* dir:

Duyduk ki insanlar ona iştihakla bakıyor
Onun şehrinde bir kaç gün kalıp da görelim

Duyduk ki onun perişan hallilere ilgisi varmış
Kendimizi perişan edelim de görelim.

Duyduk ki onun nazlı bakılı acıyı almış
Biz de onun mahallesinden geçip de görelim.

Duyduk ki onun da şiire ilgisi varmış
Biz de hünerimizin mucizesini görelim

Duyduk ki konuşunca ağzından bal damlarmış
Eğer öyleyse hadi konuşup da görelim.

Duyduk ki geceleyn ay gözünü ondan alamazmış
Yıldızlar gökten iner bakarmış.

Duyduk ki gündüzleri kelebekler ona tebelleş olurmuş
Duyduk ki geceleri ateşböcekleri ona misafir olurmuş.

Duyduk ki onun ahu bkışları kıyamet koparırmış
Duyduk ki tüm sahra ceylanları ona bakarmış

Duyduk ki onun zulüfleri geceden daha siyahmış
Duyduk ki akşamları gölgeler geçerken ona bakarmış.

Duyduk ki onun siyah gözleri kıyameti andırmış
Sürmecî ona iç geçirerek bakarmış.

Duyduk ki güller onun dudaklarına haset edermiş
Bunun suçunu bahara atalım da görelim.

Duyduk ki onun alnı ayna misali parlakmış
Gafil insanlar süslenmeksizin ona bakarmış.

Duyduk ki hamayili boynuna taktığından beri
Daha da yakut ve elmas gibi görünüyormuş.

Duyduk ki vücudunun şekli o kadar güzelmiş ki
Çiçekler yapraklarını kemirip bakarmış.

O servi boyluymuş ancak murat çiçeklerinden yoksun değilmiş
Bu ağacı meyve çiçekleri izleyip de duruyormuş.

Bir bakışıyla gönül kervanını yağmalarmış
Dilek yolcuları da ona korkarak bakarlar.

Duyduk ki cennet onun haremine bitişikmiş
Oranın sakinleri de buradaki tecelliye bakarlar.

Durduğunda dönen şeyler onun etrafında dönermiş
Yürüdüğünde zaman durup da ona bakarmış.

Kime nasip ki onu elbisesiz görsün
Zaman zaman kapı duvar onu böyle görmüş.

Hikaye olsun ya da abartı
Rüyaysa bile yorumlayıp bakalım.

Şimdi onun şehrinde mi kalalım, gidelim mi bilmem
Ey Faraz! Gel de sefer yıldızlarına bir bakalım¹¹.

Pakistan'ın kurucusu Muhammet Ali Cinnah için yazdığı şiirde onsuz geçen zamanda ne kadar çok şey değiştiğini şu şekilde anlatmaktadır:

Senden Sonra¹²

(Kaid-i Azam'ın Huzurunda)

Çiçek, hiç ses gelmedi diye ağlar senden sonra
Baharın örtüsü kana bulanmıştır senden sonra.
Kasırgalar bahçe ortasında tozu dumana katıyor,
Lale ve gül dallarından kopmuştur senden sonra.
Makam mevki sahiplerinin eli kolu ne de uzadı,
Kimsede esenlik kalmadı senden sonra.
Vaktiyle ülkünü öğrettiğin yoldaşlar
Ayağına zincir vuruldular şimdi senden sonra.
Zamanın sıkıntılarında kime şikayet edelim?
Halimizi bilen kimse kalmadı senden sonra.
Şimdi kime seslenelim, yaralarımızı kime gösterelim
Perperişanız senden sonra.
Işıktan yoksunsa da her göz senden sonra
Yine de bugün divanelerin üzgün değıllerdir.
Yollar dikenli, hedefe varmak zor olsa da
Takipçiler ayağı su toplamış yola devam ederler.
Karanlık halimiz göğe dek yayıldıysa da
Sesin bize kılavuzluk etti senden sonra.
Bugün yine vatanseverler elinde güneş ve yıldızlarla
Senin gösterdiğim hedefe doğru yol alıyorlar.

11 Ahmad Faraz, Külliyyat «Hab-ı -Gul Perişan He» s., 1294-1297.

12 Ahmad Faraz, Külliyyat «Şeb-i Hun, s. 676.

Yine Faraz'ın aşağıdaki eleştirel şiiri bir döneme damgasını vurmuştur:

Dostlarım benliklerini satarlar
Cübbe hırsına sarıklarını satarlar
Bu insanlar nasıldır ki iki üç arzu için
Tüm benliklerini satarlar
Evini süslemek ve döşemek sevdasıyla
Kimi ev sahipleri kapı duvar satarlar.
Harem tüccarları fiyatları biraz yüksek bulurlarsa
Post, cübbe, sarık bile satarlar.
Ey Faraz! Yusuf ile benim aramda şu fark var
Onu başkaları beni ise dostlarım satarlar.¹³

13 Ahmed Faraz, Külliyyat «Pas Andaz Movsum», s. 1121

